

PORUBSKO - ZÁBREŽSKÝ SPRAVODAJ

číslo 1/2014 | ročník 1. | Uzávierka čísla: 23. 6. 2014 | Vyšlo: 26. 6. 2014 | Náklad: 300 ks | Nepredajné

Obecný úrad Oravská Poruba
Folklórna skupina Porubanka
Materská škola v Oravskej Porube
TJ Družstevník Oravská Poruba

Vás pozývajú na

XIV. Dni obce Oravská Poruba

29. jún 2014

od 13.00 do 15.00 – futbalové ihrisko

FUTBALOVÝ TURNAJ POZVANÝCH DRUŽSTIEV

od 15.00 – amfiteáter pri OcÚ

PROGRAM

- Deti z materskej školy v Oravskej Porube
- Folklórna skupina PORUBANKA z Oravskej Poruby
- Folklórny súbor STUDNIČKA z Veličnej
- Folklórna skupina Kralovančan z Kralovian
- 90. rokov Dobrovoľného hasičského zboru v obci
- Folklórna skupina Chabenec z Dúbravy
- Folklórny súbor Liptov z Ružomberka

**Tombola
Občerstvenie
Skákací hrad**

V prípade nepriaznivého počasia bude program presunutý do Kultúrneho domu v Oravskej Porube.

www.oravskaporuba.sk

PRÍHOVOR

Vážení občania, prihovám sa vám pri príležitosti vydania prvého čísla Porubsko-zábrežského spravodaja. Prijmite ho, prosím, nielen ako alternatívu internetu či vývesnej tabule, ale aj ako poradcu a spetsenie života v našom katastri.

Obecné zastupiteľstvo sa v snahe poskytnúť vám viac informácií rozhodlo skúsiť ich podať takouto formou. Spravodaj vám dá dôležité informácie z prvej ruky týkajúce sa chodu samosprávy, materskej školy, obecných organizácií, podá pravidelný prehľad kultúrnych a športových podujatí, ktoré sa v obci konajú, nazrie do minulosti dediny a jej obyvateľov.

Keďže ide o prvé číslo novín, privítame vaše podnety, myšlienky a názory na obsah a jeho prípadné obohatenie.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na naplnení obsahu tohto čísla, ale aj tým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k zámeru spokojne a dobre žiť v našej obci. Prajeme vám príjemné čítanie.

Zároveň všetkých pozývame na Dni obce, ktoré sa uskutočnia túto nedeľu pri amfiteátri.

Peter Hrivnák, starosta

Obec chce kúpiť kamery

Na kamerový systém pre Oravskú Porubu by malo schváliť dotáciu ministerstvo vnútra. Samospráva žiada v rámci prevencie kriminality 14-tisíc eur. Kamery by mali odhaľovať najmä tvorcov čiernych skládok. Nepovolené smetiská vznikajú hlavne na ceste zo Zábřeže do Žaškova, smerom do Dolného Kubína v Gäceli a na brehu Oravy pod časťou Diel.

Dom smútku je vynovený

Miesto poslednej rozlúčky pozostalých so zosnulými má novú aparatúru. Tá stará už pre zlý technický stav zlyhávala a nedalo sa na ňu spoľahnúť.

Súčasťou čiastočnej renovácie domu smútku bola aj oprava interiéru, popraskaných stien, vymalovanie, dokončenie obkladu čelnej steny a opravenie parapetných dosiek.

Do zimy obec plánuje opraviť oporný múr pri dome smútku a upraviť jeho okolie z hornej strany.

Výtlky na cestách

Samospráva začne svojpomocne opravovať výtlky a poškodené miesta na cestách. Použije na to vrecový asfalt, práce vykonajú občinní zamestnanci.

Najviac dier je na miestnych komunikáciách v okolí družstva a v hornej časti dediny.

Štátnu cestu by mali v priebehu budúceho mesiaca opravovať pracovníci správy ciest.

Nová nádrž už pomáha predchádzať nebezpečenstvu záplav

Samospráva sa snaží po záplavách čo najviac spriechodniť potok. Po skúsenostiach z roku 2011 chce udržať hladinu Mlynského potoka nielen vyčistením potokov a jarkov, ale aj inými opatreniami. Jedným z nich je vybudovanie suchej nádrže (poldera) na záchyt prívalovej vody z dažďov v lokalite Javorie.

Nádrž sa nachádza na urbárom pozemku. Pri výstavbe, ktorá trvala dva roky, pomohlo aj Povodie Váhu – závod Ružomberok, ktoré poskytlo stavebné stroje, techniku a odborné vedenie.

Nádrž zachytáva nečistoty a stabilizuje prietok vody v úzkych miestach potoka medzi domami.

Prvú zatažkávajúcu úlohu už má za sebou. Po jarných lejakoch v nej bolo trištvrte metra

vody. Svoju funkciu teda splnila. Ďalším účinným opatrením samosprávy je vybudovanie hrádzí na prítokoch Mlynského potoka. Sú financované z dotácie. Stavebné práce vykonávali občania.

Obec začala aj s výstavbou druhej záchytnej hrádzce. V dedine by ich malo pribudnúť niekoľko. „Je to totiž jediná možnosť, ako predísť záplavovým vlnám,“ povedal starosta Peter Hrivnák.

Dedinu čaká zmena územného plánu a pozemkové úpravy

Oravská Poruba zmení po desiatich rokoch územný plán. Obec na úprave pracuje s projektantom. Robí tak na základe požiadaviek ľudí, ktorí majú v obci záujem stavať rodinné domy.

Najväčšia zmena územného plánu sa týka lokality Roveň od

Pečkova. Bola naplánovaná ako priemyselná zóna, mala by sa zmeniť na obytnú.

Spolu s územným plánom by mali prebiehať jednoduché pozemkové úpravy. Tie zabezpečia jednoduchší postup pri výstavbe domov, pretože sa vopred naplánuje umiestnenie

inžinierskych sietí, riešenie komunikácie či protipovodňová ochrana.

Zmena územného plánu bude obec stáť päťtisíc eur, mala by byť hotová do konca roka.

Jednoduché pozemkové úpravy by sa mali skončiť do dvoch rokov.

Predaj pozemkov pomôže zatepliť škôlku

Obec ponúka v elektronickej aukcii na predaj dva stavebné pozemky. Parcely s rozlohou cca 700 metrov štvorcových sa nachádzajú na Diele vedľa obchodu.

Zo získaných peňazí chce samospráva zatepliť budovu materskej školy. Tá je najstaršou obecnou budovou v dedine, vyžaduje si opravu a zníženie nákladov na energie. Horné

poschodie budovy poslúži na výstavbu nájomných bytov. Vzniknúť by tam mali dva dvojizbové byty a jedna garsónka. Prestavba si vyžiada 40 až 50-tisíc eur.

Obec vlní hospodárila s prebytkom

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce je rozpočet. Oravská Poruba zostavila minulý rok rozpočet podľa platného zákona ako vyrovnaný. Rozpočet sa zmenil raz. Záverečný účet schválilo obecné zastupiteľstvo 9. apríla tohto roku bez výhrad. Na rozpočet minulého roku nadviazala tvorba rozpočtu na tento rok, ktorá prebytok hospodárenia vo výške 16 326,60 eur rozdelila do niekoľkých oblastí života.

Rozpočet na rok 2014 schválili poslanci 13. 12. 2013 ako prebytkový.

Bežné príjmy spolu	278.335,46 €
Bežné výdavky spolu	262.008,86 €
Prebytok bežného a kapitálového rozpočtu	16.326,60 €

Obecné zastupiteľstvo schválilo prebytok rozpočtu v sume 16.326,60 € použiť na:

Doplatok mzdy + stravné lístky - VPP	4.000 €
Dom smútku - údržba	3.000 €
Obecný úrad - údržba	3.326,60 €
Územný plán obce - zmeny	4.000 €
Zberný dvor - oprava a údržba	2.000 €

Plánovaný rozpočet obce			
	Rozpočet 2013	Rozpočet po zmenách	Rozpočet 2014
Príjmy celkom	256.013	280.281	307.446
• Bežné príjmy	255.013	279.281	265.446
• Kapitálové príjmy	1.000	1.000	42.000
• Finančné príjmy	-	-	-
Výdavky celkom	256.013	273.281	304.859
• Bežné výdavky	255.013	272.281	262.859
• Kapitálové výdavky	1.000	1.000	42.000
• Finančné výdavky	-	-	-

Kanalizácia zatiaľ nebude, zberný dvor obec buduje

Obec by rada dokončila zhruba kilometrový úsek kanalizácie. Žiadosť o dotáciu z Envirofondu, ktorú podala, však neuspela. Oravská vodárenská spoločnosť (OVS) sa do projektu nechce pustiť. Obec na to nemá dostatok prostriedkov, preto musí čakať do budúceho roku na vypísanie ďalšej výzvy na podanie žiadosti.

Dokončenie kanalizácie si vyžaduje zhruba 600-tisíc eur. Tristo metrov potrubia treba potiahnuť v Zábreží, rovnaký úsek pri kultúrnom dome v Oravskej Porube, sto metrov kanalizácie chýba za obecným úradom.

Po zrealizovaní týchto úsekov by sa na verejnú kanalizačnú

sieť mohlo pripojiť najmenej 80 domácností. Obec má od OVS prísľub, že do vybudovania prečerpávacej stanice v Zábreží by dopravovala splašky vozidlom do čistiarny odpadových vôd v Gäceli.

Rovnako neúspešne skončila žiadosť o dotáciu na vybudovanie zberného dvora. Samospráva ho plánuje postaviť na obecnom pozemku v areáli PD Oravská Poruba. Zatiaľ ho buduje postupne podľa finančných možností z vlastných zdrojov. Zberné miesto v Zábreží, kde sa zhromažďuje odpad v súčasnosti, potom presťahuje do novovybudovaného dvora. Chce to stihnúť do konca tohto roka.

V posilňovní pribúdajú stroje

V kultúrnom dome v Zábreží obec v spolupráci s dobrovoľníkmi postupne buduje posilňovňu. Vznikla v priestore bývalého javiska. Dva stroje na cvičenie kúpili vlní, posilňovňa sa bude rozrastať o nové posilňovacie zariadenia každý rok

podľa finančných možností.

V kultúrnom dome sa nachádza aj menšia telocvičňa. Obyvatelia tam chodia hrať stolný tenis, bedminton, zacvičiť si. Telocvičňu využívajú za zlého počasia aj škôlkari, hasiči a malí futbalisti.

Novú výstavbu zastúpi údržba

V tomto volebnom období nevyrastie pod hlavičkou obecného úradu v našej obci nič nové. Hrdo sa síce hlásime k stavbám z minulosti, ale pred budovaním nových dávame prednosť údržbe tých existujúcich.

Po dokončení kultúrneho domu v Zábreží, ktorý sa rekonštrukciou zmenil z kultúrneho na športový, či vybudovaní chodníkov a osvetlenia na cintorínoch, poriadne zamiešať maltu a betón môžu naši murá-

ri až v tomto roku.

Uvoľnené byty nad škôlkou a prestavba zberného dvora dajú pracovnú príležitosť domácim majstrom. Rekonštrukcia bytov by mala vytvoriť priestory zodpovedajúce aspoň základným štandardom bývania v treťom tisícročí. Ponúkne záujemcom malometrážne jedno a dvojizbové byty. Termín dokončenia stavebných prác financovaných obcou však bude závisieť hlavne od dostupnosti finančných

prostriedkov.

Presťahovaním doterajšieho zberného dvora zo Zábreže do novovytvorených priestorov v areáli bývalého agro družstva sa odstráni nevzhľadný objekt zo vstupnej brány obce. Uvoľnená, no ešte dnes zastavaná a nevzhľadným plotom ohradená plocha, môže potom slúžiť ako parkovisko, napríklad pre návštevníkov kultúrneho domu.

Ing. Lubomír Matuga
predseda stavebnej komisie

Most cez rieku sa pripravuje

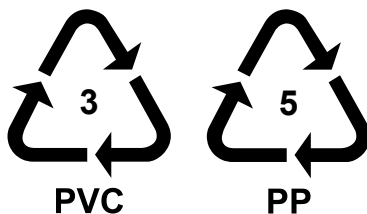
Lavica pre peších z Gäcela do Dolného Kubína sa stáva čoraz reálnejšia. Stavebný úrad už vydal územné rozhodnutie. Lavica ponad rieku Orava bude viesť z Veľkého Bysterca ku čistiarni v Gäceli. Pozemky sú vysporiadané, súhlasné stanoviská vydali všetky zainteresované inštitúcie. Pripravuje sa stavebné povolenie, projekt mosta pre peších vypracúva projektant Peter Mareta.

Ako správne separovať odpad

Zber triedeného odpadu sa tento rok uskutoční ešte 19. júla, 6. septembra a 29. novembra. Zaviazané vrecia vyložte v uvedený deň pred dom (bránu) do 7. h.

Každý obal je vyrobený z určitého materiálu. Aby bolo možné identifikovať tento materiál

pre potreby recyklácie, sú na obaloch umiestnené značky. Najpoužívanejším symbolom je trojuholník so šípkami. Číslo vo vnútri trojuholníka a skratka pod ním informujú, z akého materiálu je obal vyrobený, a do ktorej kategórie separovaného odpadu patrí.

KATEGÓRIA	ZBIERA SA	NEZBIERA SA, RESP. ČO ODPAD NESMIE OBSAHOVAŤ	SPÔSOB ZBERU A ODOVZDÁVANIA
Papier Lepenka Tetrapaky	noviny, časopisy, katalógy, prospekty a letáky, kancelársky a baliaci papier, zošity, knihy, lepenka, kartóny označenie: PAP 20, PAP 21, PAP 22 nápojové obaly z mliečnych výrobkov, džúsov a pod. označenie: C/PAP 81, C/PAP 84	voskovaný papier, obaly z mrazených výrobkov, kopírovací papier a špinavý papier, použité plienky	modré plastové vrecia • v stanovenom termíne pred dom • každú stred v zbernom dvore v Zábreží
Plastové obaly Kovové obaly	fľaše z minerálnych vôd a nápojov (treba ich zošliapnuť), obaly z čistiacich a kozmetických prostriedkov, fólia, čisté, vypláchnuté kelímky z masla, jogurtov, fľaše z rastlinných olejov, mikroténové sáčky označenie: PET 1, HDPE 2, PP 5 konzervy, plechovky od nápojov, kovové vrchnáky z fliaš, kovové tuby, hliníkové viečka, napr. z jogurtov, alobal. označenie: FE 40, ALU 41	plastové obaly znečistené a z nebezpečných látok, guma, podlahové krytiny, molitan, polystyrén, PVC. Označenie: LDPE 4, PS 6, PVC 3 kovové obaly silno znečistené, napr. farbami	žlté plastové vrecia • v stanovenom termíne pred dom • každú stred v zbernom dvore v Zábreží
Sklo	sklenené fľaše, okenné sklo (osobný dovoz do zberného dvora)	porcelán a keramika, zrkadlá, drôtované sklo, žiarovky, autosklo	biele plastové vrecia • v stanovenom termíne pred dom • každú stred v zbernom dvore v Zábreží obecné zelené zberné nádoby
Elektroodpad	ručné náradie, elektrické vláčiky, chladničky, práčky, sporáky, vysávače, rádiá, televízory, mikrovlnky, elektrické ventilátory, kávovary, fritézy, fény, mlynčeky, videorekordéry, hriankovače, mobily, telefóny, počítače, holiace strojčeky, zehličky	sklo, drevo, biologicky rozložiteľný odpad, oleje, ropné látky, kyseliny, lúhy a iné škodlivé látky, plasty s obsahom škodlivín, zvyšky stravy	so všetkými súčiastkami a káblami • každú stred v zbernom dvore v Zábreží
Nebezpečný odpad	kovové, plastové alebo sklenené obaly so zvyškami, alebo znehodnotenými rozpúšťadlami, kyselinami, lúhmi, vývojkami, ustalovačmi, olejmi, farbami, agresívnymi čistiacimi prostriedkami, liečivami, ortuťové žiarovky a výbojky, opotrebované oleje z áut, batérie a akumulátory	biologicky rozložiteľný odpad	v pôvodných obaloch • každú stred v zbernom dvore v Zábreží
Objemný odpad Stavebný odpad Pneumatiky Konáre	nábytok, veľké obaly, koberce, plastové podlahové materiály, polystyrén	biologicky rozložiteľný odpad a vytriediteľné zložky odpadov	• každú stred v zbernom dvore v Zábreží

Tieto pravidlá platia pre účastníkov individuálneho separovaného zberu od rodinných domov, formou zberu vriec a zberových nádob rozmiestnených v obci a na obecnom zbernom dvore v Zábreží (každú stred od 7. do 17. h).

Tony komunálneho odpadu sa preniesli do separácie

Oravská Poruba bola jednou z prvých obcí, ktorá zaviedla žetónový systém vývozu odpadu.

Za sedem rokov si naň obyvatelia zvykli a samospráva už nedopláca na smeti z rozpočtu. Zlepšila sa separácia odpadu, k

čomu prispelo aj zberné miesto v Zábreží. Je otvorené každý týždeň – v stredu a má zamestnanca, ktorý zabezpečuje prevádzku.

Obyvatelia dokázali správnym triedením preniesť v roku 2013 až desať ton komunálneho od-

padu do separovaného.

Z Oravskej Poruby sa vyvážajú naozaj plné kuka nádoby. Dobré fungovanie žetónového systému je dôvodom, že poplatok za smeti na osobu na rok zostáva v tej istej výške už niekoľko rokov.

Za finančné prostriedky, ktoré obec vyzbiera ako poplatok za komunálny odpad, hradí nielen vývoz nádob od domu, ale aj zber po obci, pracovníka na zbernom mieste, vývoz veľkoobjemových kontajnerov a separovaných zložiek.

Oheň ohlásil Jána

Jánsky oheň na Rybníčkoch sa tento rok rozohorel 20. júna. Drevo na vatru poskytol urbár, o ostatné sa postarali chlapi – dobrovoľníci z dediny. Pri zapálení vatry už tradične znejú slová piesne Na Kráľovej Holi, čo veľmi dobre dopĺňa atmosféru podujatia. Ľudia sa pri plápolajúcej pyramíde z dreva bavili do neskorých nočných hodín.

Stavanie mája

Stavanie mája je v dedine veľkou udalosťou. Hlavným iniciátorom je poslanec a zástupca starostu Peter Bajdich, spoluorganizátorom je obec. Máj poskytol ako každý rok miestny urbár.

Chlapi v sprievode folklórneho súboru Porubanka a divákov ho premiestňujú na historickom voze z horného konca dediny k amfiteátru. Rebrinák spojzadnil a opravil Štefan Hládek. Vrcholec mája ozdobili stužkami ešte pred upevnením detí, zavesili naň aj slovenskú vlajku. Po postavení mája sa opekali špekáčiky, ľudia si posedeli pri ľudovej hudbe.

Deti pod'akovali mamám

Matka je jediná, ktorá stojí pri svojom dieťati, keď zablúdi, je jediná, ktorá verí, keď ho všetci odsudzujú, a jediná, ktorá miluje, keď všetci nenávidia. Pritom je sama zraniteľná a citlivá. Deň matiek, ktorý pripadá vždy na druhú májovú nedeľu, je chvíľou, kedy by sme mali chytiť do dlaní matkinu ruku a poďakovať jej. V tomto duchu sa niesla aj oslava Dňa matiek v kultúrnom dome. Pre mamičky si pripravili program ich ratolesti. Najprv vystúpili deti

z materskej školy pod vedením svojich učiteliek. Zahrali malí harmonikári Lukáš a Sára Gálikovci, zaspievala Lenka Ratulovská, krásne zarecitoval Adam Kaučiarik. Na klavíri zahral Tomáš Hrivnák. Program pripravila Janka Tarabová, uvádzala Dominika Ratulovská. Všetky mamičky dostali od obce kvet, pochutili si na štrúdlí s kávou. Nedeľné popoludnie spríjemnila spevom a hudbou Porubanka, s ktorou si zanôtili aj niektoré ženy.

Prechod uspel aj bez snehu

Lyžiarsko-turistický prechod cez šesť chotárov privítal na svojom 16. ročníku viac ako dvesto účastníkov. Napriek tomu, že Perinbaba nedopriala tento rok podujatiu snehovú nádielku, milovníkom bežiek a pešej turistiky to nič neubralo z nadšenia.

Organizátori vytýčili tri trasy, každá mala inú náročnosť a

dĺžku. Štartovalo sa od kultúrneho domu, turisti sa mohli na cestu posilniť hriatym. Občerstvovacia stanica bola pripravená aj na polceste. Po návrate čakalo všetkých v kultúrnom dome občerstvenie v podobe kapustnice a šišiek. Pri posedení do nálady vyhrávala dychová hudba Dubovčianka z Dubového.

Deň detí zvalil máj

Deťom k ich sviatku prišlo tento rok zahrať inscenáciu Išlo vajce na vandrovku divadlo Ofina z Ružomberka. Po divadle predviedli mladí hasiči požiarneho útoku. Obec a hasiči pripravili pre deti na ihrisku súťaž, hasiči postavili dráhu na zlaňovanie, o ktorú bol veľký záujem aj medzi dospelými. Deti súťažili o sladké odmeny. Deň detí zavŕšilo vo večerných hodinách váľanie mája predovšetkým za pomoci ženáčov, mladí dostali „strach“.

Rozlúčka s fašiangom

Fašiangovníci aj tento rok obišli v sprievode muziky folklórneho súboru Porubanka celú dedinu. Od ľudí dostali vajcia, slaninu, klobásu, z ktorej potom na večernú zábavu urobili prazhenicu.

Nechýbali tradičné fašiangové dobroty – šišky a domáce koláče.

Okolo polnoci Oravskoporubčania pochovali basu, čím symbolicky ukončili na štyridsať dní obdobie zábav a bujarosti.

Porubanka reprezentuje obec už pätnásť rokov

Folklorná skupina Porubanka oslávi tento rok pätnásť výročie svojho vzniku. Folkloristi sa prvý raz zišli 15. októbra 1999 o 18. hodine v zasaďačke obecného úradu, aby sa dohodli na založení folklornej skupiny a odštartovali tak tradíciu folklóru v Oravskej Porube.

Prvé vystúpenie Porubanky sa konalo 13. novembra toho istého roku pri príležitosti osláv Mesiaca úcty k starším. Súbor mal 15 členov, na harmoniku hral Paľo Macák. Potom sa rozbehli pravidelné vystúpenia na oslavách Dňa matiek, dôchodcovských posedeniach, na Dňoch obce.

Dnes sa bez Porubanky nezaobíde stávanie mája, ani Katarínska zabíjačka. Každoročne na Fašiangy obíde celú dedinu. Nadšenci vyzbierajú od ľudí vajcia, slaninu, klobásky a večer usporiadajú veselicu, na ktorej sa podáva praženica. O polnoci pochovávajú basu.

Súbor nacvičil už množstvo

folklórnych pásiem tematicky zameraných na dianie v dedine. Vytvorila ich Anna Maňová. „Hovorenô slovo tetky Anči a dievky“ nielen rozosmeje, niekedy „zatne“ do živého a poukáže na neduhy v spoločnosti. V roku 2000 sa Porubanka prvýkrát predstavila na Podroháčskych slávnostiach v Zuberci, na Bačovských dňoch v Malatinej, zaspievala si v družobnej obci v Porube pod Vihorlatom

a v Poľsku v Limanovej. Vystupovala na rôznych jarmokoch a dedinských oslavách po celej Orave. Bola zaspievať aj rodákovi na Plese Oravcov v Bratislave. Samozrejme, nechýba ani na svadbách a rodinných oslavách priateľov.

Za tých pätnásť rokov pôsobenia súboru je z členov dobrý kolektív, ktorý sa trochu menil. Vystriedali sa harmonikári, toho času sú dvaja, a ak dorastú

v dedine muzikanti, Porubanka možno raz bude mať aj huslistov. Omladina by sa v súbore naozaj zišla.

A čo si Porubanka pri príležitosti svojho jubilea želá? Aby jej spev ľudí nikdy neomrzela, aby to jej členom ešte dlhý čas v zdraví spievalo, a aby rady súboru doplnila mladá generácia, ktorá bude v tradícii ešte dlho pokračovať.

Sidónia Mikušová

Stolným tenistom sa sezóna vydarila

Stolní tenisti hrali v súťažnom ročníku 2013/2014 6. ligu Oravského stolnotenisového zväzu. Hráči Oravskej Poruby si od začiatku počínali vynikajúco, hneď sa usadili na čele tabuľky.

O výborné výsledky sa postarali najmä A. Hanko, J. Sitár, J. Kačník a O. Dudáš. Súčasťou tímu boli aj D. Kurčina, A. Čipčala, D. Bajdich, P. Kutaj, M. Kubačka a V. Barabáš.

Počas celej súťaže zaznamenali Oravskoporubčania len dve prehry a pár kôl pred koncom súťaže už mali isté prvé miesto.

Vladimír Barabáš

Volejbalisti skončili tretí

Na volejbalovom turnaji v hale v Istebnom sa proti družstvu Oravskej Poruby postavilo päť mužstiev - z Chlebníc, Žaškova, Dolného Kubína a Obchodnej akadémie. Víťazom sa stalo družstvo Orava DK, Poruba získala tretie miesto.

Zostava: Lubomír Sopúch, Lubomír Maľuga, Andrej Sklarčík, Peter Hrivnák, Michaela Sopúchová, Milan Kuriš

Memoriál J. Benku čaká na ďalšieho víťaza

Tradičný turnaj v stolnom tenise, ktorý sa koná vždy koncom roka, je určený pre obyvateľov Oravskej Poruby a pozvaných hostí. Podujatie nesie od roku 2012 názov Memoriál Jaroslava Benku, dlhoročného starostu a stolného tenistu. Víťazom minuloročnej hlavnej kategórie sa stal J. Kačník. Bola to veľmi pekná športovo-spoločenská udalosť. Inak to nebude ani tento rok. Posledné dva roky sa domáce zápasy hrajú v novej herni v Zábreži. O jej vybudovanie sa prevažnou mierou zaslúžil vtedajší starosta J. Benko. O dokončenie sa postaral súčasný starosta Peter Hrivnák.

Vladimír Barabáš

Materská škola v Oravskej Porube nemá núdzu o deti

História a súčasnosť

Zriaďovacia listina Materskej školy (MŠ) Oravská Poruba bola vystavená 1. marca 1962, má teda za sebou viac ako 52-ročnú bohatú históriu. Od roku 2002 je zriaďovateľom obec Oravská Poruba.

Materská škola je dvojtriedna, v školskom roku 2013/2014 je zapísaných 36 detí vo veku od 2 do 6 rokov. Na základe narastajúceho demografického vývoja v obci sa upravili kritériá prijímania detí. Škôlka prednostne prijíma deti, ktorých rodičia majú trvalý pobyt v Porube. Aj budúci školský rok ju má navštevovať 36 detí.

Pomáhajú rodičia

MŠ nemá typizovanú budovu, sídli v budove bývalej základnej školy. Prostredie školy je estetické, útulné. Za posledné štyri roky sa zmenil interiér – kúpilo sa nové vybavenie spálne, tried aj šatní. Využili sa na to finančné prostriedky získané organizovaním školských plesov, od darcov z radov rodičov a miestnych podnikateľských subjektov.

K MŠ patrí rozsiahla záhrada plná zelene, kvetov a záhradného náradia pre deti. Postupne ju

revitalizuje, s pomocou rodičov škôlka osadila nové preliezačky, šmýkačku, hojdačky. V najbližšom období ju čaká údržba a oprava záhradného domčeka – opäť s pomocou rodičov.

Nezaostáva ani obec

Záujem o materskú školu má aj zriaďovateľ. V tomto školskom roku dala obec nainštalovať žalúzie, zrealizovala výmenu vchodových dverí, dala namontovať bezpečnostné zabezpečovacie zariadenie. Pripravuje sa zateplenie budovy.

Vedenie škôlky hľadá rôzne formy, ako pomôcť spolufinancovať MŠ a zefektívniť výchovno-vzdelávaciu činnosť. Zapojilo sa do národného projektu Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva.

Škôlka získala interaktívne zariadenie, z ktorého majú radosť učiteľky aj deti.

Školský vzdelávací program Zvedavé slniečko

MŠ je zameraná na environmentálnu výchovu a ochranu života a zdravia. Uskutočňuje časté vychádzky do lesa, deti sa zoznamujú s problematikou ochrany životného prostredia a separácie odpadov. Na rozvíjanie pohybových zručností využívajú školskú záhradu, miestnu telocvičňu, škôlka organizuje pre deti plavecký výcvik. Vedomosti z oblasti dopravnej výchovy si v praxi overili na dopravnom ihrisku v Dolnom Kubíne. Nezabudnuteľná je Noc vo škôlke, kedy si často prvýkrát vyskúšajú

odlúčenie od rodičov. Škôlkari navštívili niekoľko divadelných predstavení.

Spolupráca s rodičmi

Vedenie škôlky má s rodičmi partnerský neformálny vzťah, cítiť rodinné prostredie. Organizujú mnoho spoločných aktivít ako vianočná besiedka, fašiangový karneval, podľa podmienok zimnú mini-olympiádu, besiedku s mamičkami ku Dňu matiek, koncoročný výlet. Tradičnou aktivitou sa stalo stretnutie rodín v prírode pri hrách a guláši pri príležitosti Dňa otcov. Veľmi peknou aktivitou je rozlúčka s predškôlkami, na ktorej si deti v prítomnosti rodičov prevezmú osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania v materskej škole.

Mrzí nás, že sa do spoločných projektov sa nezapájajú všetci, prevažne noví rodičia. Tým, ktorí prejavujú záujem o spoluprácu, pomáhajú pri drobnej údržbe či získavaní finančných prostriedkov na podporu chodu materskej školy, organizujú spoločné podujatia a zúčastňujú sa na nich, patrí veľké uznanie a poďakovanie.

Iveta Franková

Škôlkarom pomohli postaviť máj rodičia

Deti z materskej školy pomáhali v rámci poznávania ľudových zvykov postaviť v školskej záhrade máj. Myšlienka pripomenúť si túto tradíciu vzišla od rodičov, nezostalo len pri slovách.

Materiál, drevenú žrd a stromček, zabezpečil Štefan Hladek. Patrí mu za to veľká vďaka. Mali ste vidieť nadšenie detí, keď pracovali s obojručným nožom, samozrejme, do

práce sa pustili s pomocou rodičov. Nechýbala ani muzika, tóny akordeónu a spev sa rozliehali celou záhradou.

O hladné brušká sa postarala pani kuchárka spolu s mamičkami. Pod májom panovala veselá nálada, ktorá pokračovala pri stavaní obecného mája pri amfiteátri. Podujatie sa a v budúcnosti sa určite zaradí medzi tradičné.

Iveta Franková

História dobrovoľného hasičstva v Oravskej Porube

V nasledujúcich riadkoch sa pokúsime priblížiť najstaršiu organizáciu v obci, od ktorej založenia uplynulo už 90 rokov. Napísať článok o dejinách hasičov Oravskej Poruby a Zábřeže je neľahká úloha, pretože neexistuje žiadna hasičská kronika. A v obecnej kronike je o hasičoch písané veľmi málo.

Prvý Dobrovoľný hasičský spolok na dolnej Orave vznikol 2. februára 1874 v Dolnom Kubíne. Jeho zakladateľom bol významný národovec Andrej Halaša, vtedajší advokátsky koncipient a tajomník spolku. Prvým veliteľom bol Antón Nádaši, notár. Spolok presahoval územný rámec mestečka. Nadobudol akýsi okresný charakter, lebo za jeho členov sa čoskoro prihlásilo 22 susedných obcí, medzi nimi aj Oravská Poruba a Zábřež.

Dôležitým medzníkom hasičstva v našej obci bol vznik Okresnej hasičskej jednoty č. 22 v Dolnom Kubíne v roku 1924, k tomuto roku sa datuje aj vznik Obecného hasičského spolku v Oravskej Porube. O tri roky neskôr vznikol Obecný hasičský spolok aj v Zábřeži. Podľa niektorých údajov existoval hasičský spolok v Zábřeži už v roku 1918. Okresná hasičská jednota Dolný Kubín v roku 1948 kúpila pre Zábřež

motorovú striekačku. Do roku 1987 boli v obci dve organizácie hasičov, a to v Zábřeži a v Oravskej Porube. Na zlučovacej schôdzi v júli 1987 sa dohodli na jednej Základnej organizácii požiarnej ochrany v Oravskej Porube. Základná organizácia dostala do užívania nové priestory požiarnej zbrojnice v budove MNV postavenej v roku 1986.

Požiare a zásahy

V 19. storočí bolo na Orave 39 veľkých požiarov, ktoré pohltili celé dediny alebo ich väčšiu časť. Takto bola zničená aj Zábřež, ktorá v roku 1866 vyhorela. V 20. storočí postihlo Zábřež (16. júna 1984) a Porubu niekoľko požiarov, bolo to v rokoch 1919, 1955, 1970 - požiar senníka v JRD (požiar spôsobil skrat na prívodnom kábli - škoda 125 000 Kčs).

Porubskí hasiči v minulosti zasahovali pri požiaroch aj vo vzdialenejších obciach. Ako príklad uvediem požiar zo dňa 17. decembra 1927 v Bzinách, zhorelo 5 domov a hasičská zbrojnica. Ako príčina požiaru sa udáva zapálenie drevenej stodoly od iskry vlaku poháňaného parnou lokomotívou.

Zásahová a iná činnosť v súčasnosti

Určite majú ešte všetci občania v čerstvej pamäti povodne z privalových dažďov, ktoré našu obec zasiahli 10. a 20. júla 2011. Odčerpávali sme vodu z desiatok zaplavených domov a pivníc, podieľali sme sa na odstraňovaní následkov, ktoré povodne spôsobili. V roku 2013 sme pomáhali pri likvidácii požiaru pohostinstva vo Veličnej a požiaru pneumatík v areáli bývalého závodu OFZ v Istebnom. Hasiči pomáhajú aj pri čistení komunikácií a rigolov, pri zbere odpadov na Gáčelskej ceste, opravujú a udržiavajú techniku a priestory hasičskej zbrojnice. Vykonávajú preventívne protipožiarne prehliadky rodinných domov a firiem.

Hasičský šport - súťaže

Od požiarov a povodní prejdeme ku príjemnejšej stránke činnosti a tou je hasičský šport. Porubskí a Zábřežskí

hasiči vždy reprezentovali obec na veľmi dobrej úrovni. V posledných rokoch sa im podarilo postaviť kvalitné súťažné družstvá mužov, žien a najmladších „plameniakov“. Práve najmladší hasiči v roku 2012 začali písať novú úspešnú kapitolu, na domácej súťaži obsadili druhé miesto v konkurencii družstiev z celej Oravy. V tom istom roku sa mužom podarilo zvíťaziť na okresnej súťaži v Dlhej nad Oravou. V roku 2013 sme pokračovali v úspešnej reprezentácii a pri účasti na siedmich súťažiach sme sa celkovo 11-krát umiestnili na pohárových priečkach. V aktuálnej sezóne môžeme považovať za najväčší

úspech mužov zisk prvenstva na okresnej súťaži v Párnici.

V súčasnosti má DHZ v Oravskej Porube 50 členov. Teší nás, že za posledné roky vzrástol záujem o hasičstvo hlavne medzi mladými ľuďmi, čomu nepochybne pomohli aj úspechy na súťažiach. Technika, ktorú momentálne máme k dispozícii, má už svoje najlepšie roky za sebou, no vďaka šikovným rukám našich členov je stále plne funkčná a pripravená na použitie pri mimoriadnych udalostiach.

Dúfame, že sa nám podarí získavať do zboru nových členov, čím sa rozrastie základňa o ďalších ľudí, ochotných nezištne pomáhať, ale aj budovať a rozvíjať dobrovoľné hasičstvo v obci pre budúce generácie.

Milan Franko ml.

Najstaršie porubské a zábrežské rodiny

V tomto príspevku budeme sledovať iba mená obyvateľov Poruby a Zábřeže od najstarších čias po rok 1772 na pozadí vývoja a zmien v používaní pomenovania osôb. Nebudeme venovať pozornosť šľachticom, majiteľom týchto obcí, kňazom, kultúrnym dejateľom, pretože títo sú podrobne opísaní v doterajšej literatúre.

Mená poddaných Poruby a Zábřeže v stredoveku do 15. storočia

Do 15. storočia mali obyvatelia iba jedno meno – krstné, podľa kresťanského kalendára. Preto bolo treba v listinách jednotlivca presnejšie identifikovať, odlíšiť od iného nositeľa rovnakého krstného mena aby nedošlo k zámene. Najčastejšie sa pridávalo meno otca, niekedy aj starého otca, u hodnostárov sa uvádzala funkcia (richtár, prisázný), názov remesla (mlynár, kolár), prípadne iný identifikačný znak.

Do 16. storočia sa v písomných prameňoch vyskytujú najmä mená šľachticov, zriedkavo obyvatelia miest a mestečiek pri rôznych donáciách, metáciách, udeľovaní výsad, vyšetrovaniach a pod.. Mená poddaných v malých obciach sa nevyskytovali skoro vôbec, preto mená obyvateľov Poruby a Zábřeže v tomto období nepoznáme.

Mená obyvateľov Poruby a Zábřeže v 16. a 17. storočí.

V 16. a 17. storočí sa na identifikáciu osôb rovnakého krstného mena používali príméná (prezývky). Základnou (hlavnou) časťou osobného mena jednotlivca bolo stále krstné meno, no aby spomedzi nositeľov toho istého mena bolo možné osobu presne identifikovať používalo sa od polovice 15. stor. príméno (prezývka).

Príméná sa vytvárali a používali k účelu písania listiny a ich hlavným cieľom bolo odlíšiť nositeľov rovnakého krstného mena, plnilo pomocnú, dopĺňajúcu časť osobných mien. Príméná neboli dedičné a ich používanie nebolo záväzné. Niektoré príméná boli, alebo sa stali trvalými prezývkami pre rodinu a označovali sa nimi aj potomkovia a neskôr sa z nich stali priezviská. Príméno zvyčajne vytváral zhotovovateľ listiny (súpisu) a použil živú prezývku rodiny, názov remesla, funkcie, vlastnosti osoby, miesta a iné rozlišovacie znaky. Stávalo sa, že jedna osoba mala v niekoľkých listinách rôznu podobu príména.

Urbár z roku 1625

V roku 1625 bol vypracovaný urbár (súpis povinností poddaných voči zemepánovi) oravského panstva pre všetky poddanské obce. Z neho sa dozvedáme prvýkrát krstné mená a príméná (prezývky) obyvateľov Poruby a Zábřeže. Mená uvádzam v prepise do dnešného jazyka.

Poruba

Matej Vankúš, Michal Vankúš, Mikuš Vankúš, Adam Badáň, Michal Badáň, Juro Badáň, Kubo Skubaj, Jano Betoviech, Štefan Bruncko, Ondrej Bruncko, Gregor Vican, Florian Sopúch, Juro Slušný, richtári: Florián Porubský starší a Jurko Porubský; richtárski sluhovia: Mišo Brhlík, Štefan Kelo, Daniel Knapa; dedinskí sluhovia: Pavol Hrcer Hekel, Juro Chromko, Mikuš Pucovský.

Večítými poddanými boli: Jano Vican, vdova po Palkovi, Jano Vankúš, Michal Vankúš, Jano Vankúš, Ondrej Blijdoš starší, Ondrej Blijdoš mladší, Andrej

Zakamens, Ondrej Bajdich, Jano Bajdich, Ondrej Huco, a Jano Holko.

Šoltýsi: D. Melioris, Ondrej Bruncko, Ondrej Podbrežný, Ďuro Podbrežný, Ďuro Hlavon, Matúš Podbrežný, Matej Frolo, Ondrej Frolo starší, Ondrej Frolo mladší, Maťo Frolo, Jano Reguli, Jano Palko, Jano Frolo, Michal Frolo, Ďuro Baričák, Michal Baričák, vdova po Babišovi, Jano Tomčo, Ondrej Tomčo starší, Ondrej Tomčo mladší, Pavel Tomčo, Jano Fulo, a Jano Drap.

Zábřež

Adam Smola, Jura neboštika Petra vdova, Mišo Matliak, Juro Matliak, Štefan Kováč, Pavol Novák, Juro Novák, Ondrej Potočný, Adam Potočný, Mišo Onko, Ondrej Onko, Gregor Kluka, Juro Kluka, Michal Sefranko,

richtári: Adam Zábřežský so synmi,

richtárski sluhovia: Mišo Svrček, Adam Langošík, Jano Melis, Martin Chrobák, Ondrej Pastorek alias Miga, dedinskí sluhovia: Baltazár Jozafčík, Balko Lagos, Maretha Macaška, Juro Kleskeň, Vojto Svrček, Števo Kubáň, Ján Šefranko.

Zavedenie dedičných rodových mien – priezvisk koncom 17. storočia.

Zavedenie priezvisk úzko súvisí s evidenciou veriacich v rímskokatolíckej cirkvi a so zavádzaním matrik. Preto si dovoľme krátke odbočenie.

Matriky sú verejné knihy, do ktorých sa zapisujú dôležité skutočnosti z hľadiska osobného stavu občanov, narodenie, manželstvo, úmrtie a iné skutočnosti slúžiace na identifikáciu osoby.

Matriky pôvodne vznikli ako

najzákladnejšia forma evidencie veriacich pre potreby rímskokatolíckej cirkvi, neskôr sa z nich vyvinuli knihy záznamov o všetkých skutočnostiach osobného stavu občanov, ktoré boli potrebné k fungovaniu štátu.

Pokusy o zavedenie matrik poznáme od 12. storočia, ale až do 16. stor. boli neúspešné. Prelomom bol Tridentský koncil ktorý na svojom 24. zasedaní v novembri 1563 vyhlásil doktrínu „sviatosti manželstva“ ako „dobrovoľného a nerozlučiteľného zväzku“ muža a ženy. Koncil vydal nariadenie, ktorým určil presný postup jeho uzavretia a nariadil aby každý farár viedol a opatroval knihu do ktorej mal zapisovať mená manželov a svedkov, ako aj dátum a miesto manželskej zmluvy, tiež zdôraznil nutnosť vedenia kníh pokrstených. V roku 1564 sa z podnetu ostrihomského arcibiskupa konala synoda v Trnave aby prerokovala realizáciu Tridentského koncilu v Uhorsku a teda aj vedenia kníh pokrstených a knihy manželstiev. Nasledujúca synoda v roku 1611 tiež v Trnave nariadila povinnosť dodržiavania koncilových uznesení; v oblasti matrik prikázala aby každému pokrstenému bol určený krstný otec a krstná matka, mená ktorých sa s menom pokrsteného mali riadne zapísať do príslušnej matriky. Pri vizitáciách fár, ktoré sa mali konať každý rok, mali dekaní preveriť či sa riadne vedú knihy pokrstených, birmovaných a manželstiev.

Dôležitým krokom k zavedeniu matrik malo Rituale Romanum (Rituál rímsky) ktoré vyšlo z príkazu pápeža Pavla V. roku 1614 a obsahovalo podrobné pokyny na vykonávanie náboženských obradov.

JL (pokračovanie nabadúce)

Spoločenská kronika

Narodení za prvý polrok 2014

Timea Čepová	1. 2. 2014	Ružomberok
Juraj Otruba	15. 2. 2014	Dolný Kubín
Vratko Šuvada	17. 2. 2014	Dolný Kubín
Peter Habovštiak	19. 3. 2014	Dolný Kubín
Jakub Širgel	2. 6. 2014	Dolný Kubín

Uzavreté sobášne za prvý polrok 2014

Miroslav Úradníček (Or. Poruba)	1. 3. 2014	Žaškov
a Ing. Miroslava Langová (Žaškov)		
Milan Vicáň (Or. Poruba)	8. 3. 2014	Dolný Kubín
a Ing. Silvia Vargová (Košice)		
Ing. Vladimír Bátik (L. Mikuláš)	25. 4. 2014	L. Mikuláš
a Mgr. Lenka Kubačková (Or. Poruba)		
Marek Kacko (Or. Poruba)	7. 6. 2014	Vasíľov
a Miroslava Kotúľová (Vasíľov)		

Jubilanti - 50 rokov

Libuša Lehotská	Janka Viciaňová
Jaroslav Mikuš	Eva Kuzmová
Margita Kubačková	Oľga Forgáčová
Dr. Janka Fedorová	Miroslav Jurčiak
Iveta Sopúchová	Elena Barienčíková
Mária Molnárová	Slavomír Žúbor
Milena Bajdichová	Jozef Maňák
Ing. Bohumil Fedor	Milan Babiak
Margita Grísová	Mária Babiaková

Jubilanti - 60 rokov

Mária Hruzíková	Daniela Matláková
Oľga Matúšková	Ing. Pavol Zaťko
Mudr. Ľubomír Horný	Dušan Chlúda
Božena Callová	Ing. Eva Zaťková
Dušan Čutka	Elena Šuvadová

Jubilanti - 70 rokov

Zuzana Sopúchová	Mária Maňová
Terézia Gáliková	Zuzana Kurišová
Milan Smolka	Ján Kašík
Elena Mahútová	Karol Keveš

Jubilanti - 80 rokov

Mária Hruzíková	Mária Kubačková
Kristína Matláková	Mária Viciaňová

Jubilanti - 90 rokov

Mária Holubová	Irena Sojková
----------------	---------------

Zomrelí za prvý polrok 2014

Mária Halušíková, rod. Vicáňová (67)	10. 3. 2014
Anton Čipčala (85)	1. 4. 2014
Zuzana Kurišová (89)	14. 4. 2014

Kalendár obecných podujatí

VII.	27. ne	Hasičské preteky športový areál	DHO, A. Michalica, M. Franko
VIII.	2. so	Plážový volejbal, turnaj uličný pri amfiteátri, športový areál	TJ - Lyžiarsko - turistický oddiel
	3. ne	Plážový volejbal turnaj medzinárodný pri amfiteátri, športový areál	V. Sopúch
	23. so	Pilčický deň pri amfiteátri	J. Badáň, J. Kutlík
IX.	15. po	Letný prechod štyrmi chotármi	OcÚ Or. Poruba, Žaškov, Komjatná, Jasenová
X.	20. ne	Stretnutie s dôchodcami KD Or. Poruba	Obecný úrad, Materská škola
	upresní org.	Uvítanie detí, výročia sobášov KD Or. Poruba	ZPOZ, Materská škola
XI.	22. so	Obecná zabíjačka	Obecný úrad, Porubanka
XII.	5. pi	Mikulášska nádielka KD Or. Poruba	Materská škola, OcÚ, I. Franková
	upresní org.	Stolnotenisový turnaj KD Zábrevž (prip. Or. Poruba)	TJ - Stolnotenisový oddiel, V. Barabáš

Spoločný kalendár podujatí

		akcia obec	akcia Gäcel'	akcia okolie
VII.	5. so		futbalový turnaj	Jarmok Veličná
	12. so			Bačovské dni Malatiná
	18. pi		Gacelský krígeľ	
	19. so	Hasič. preteky	Gacelský krígeľ	Zázrivské dni
VIII.	2. so	Plážový volejbal uličný	preteky na In- line korčuľiach	
	3. ne	Plážový volejbal medzinárodný		
	9. so		Gacelská haluška	
	16. so		Orava 1944 - vojna	
	23. so	Pilčický deň		
IX.	24. ne			Párnickô Švábkobraňá
	13. so		Gacelské vinobranie	
	15. po	Stretnutie 4 chotárov		
	20. so			Oravský jarmok Dolný Kubín
	27. so		Gacelský kotlík	